

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 187

На 12.03.2025 г. се проведе заседание на Обществения съвет към ЦИК.

ПРИСЪСТВАХА:

Надежда Гологанова – председател на Обществения съвет, Гражданска инициатива за свободни и демократични избори;

Свилена Гражданска – зам.-председател, Институт за социална интеграция;

Дончо Пачиков – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация;

Ива Лазарова – Институт за развитие на публичната среда;

Иванин Кънчов – Сдружение Гражданско движение „БОЕЦ – България обединена с една цел“;

Росен Андонов – Сдружение „Памет“;

Стоил Цицелков – Европейска асоциация за защита на човешките права – България;

Стефан Манов – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Пловдив;

Цветозар Томов – Централна изборителна комисия.

Заседанието бе открито в 16 часа и 20 минути и председателствано от госпожа Надежда Гологанова – председател на Обществения съвет към Централната изборителна комисия.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Здравейте!

Откривам днешното заседание на Обществения съвет към Централната изборителна комисия.

Няколко колеги са написали, че са възпрепятствани да присъстват. Свилена Гражданска е написала, че ще се опита да се включи към 17.00 часа.

Изпратен ви е проект за дневен ред. Ще прочета проекта за дневен ред, но после мисля, че трябва да обсъдим кои точки е релевантно да се обсъждат и приемат при условие, че сме само пет души и отсъстват другите колеги.

Дневен ред:

1. Гласуване на подадената оставка на Иванин Кънчов като зам.-председател на ОС.
2. Избор на заместник-председател на ОС.
3. Обсъждане и гласуване на позиция на ОС ЦИК относно хода на конституционно дело № 33 от 2024 г. по

искане за касиране на изборите на 27.10.2024 г.

4. Разни.

Първо трябва да обсъдим дневния ред. Точки първа и втора за гласуване на оставка и за избор на нов заместник-председател, според мен би било по-коректно да го отложим, когато се надявам на следващото заседание да присъстват повече колеги. Обикновено въпреки че в правилата не е изрично записано, обикновено сме се старали, когато сме малко да не взимаме важни решения, особено такива с гласуване на ръководство.

Предлагам ви първа и втора точка да ги отложим за следващото заседание, с надеждата да дойдат повече хора, защото в момента и да обсъждаме някакви кандидатури и да ги предлагаме, хората отсъстват. Ако искате да се изкажете по темата.

По трета точка предложението ми е следното. При всички положения да пороботим по тази позиция, защото има много въпросителни по нея, да нанесем някакви редакции и корекции, а след това ще решим дали да я гласуваме или да отложим след няколко дни да направим пак заседание.

Моля да се изкажете и вие какво мислите по дневния ред.

Стоил Цицелков се включи.

ИВА ЛАЗАРОВА: Предлагам предвид така създалата се ситуация, да приемем дневен ред.

Първа точка - Обсъждане на работни задачи. Дори да поговорим за позицията, отвореното писмо или както ще наречем документа, който Надя Гологанова изпрати и трябваше да дороботим и гласуваме днес.

Втора точка – разни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: В такъв случай първа и втора точка отпадат. Трета точка става първа. Четвърта точка става втора. И искаш от формулировката на трета точка да изключим думата „гласуване“.

ИВА ЛАЗАРОВА: Да, да не го гласуваме сега.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз предлагам първоначално да стои, а после да обсъдим, дали искаме да го гласуваме или не или ще го отложим.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Всяка промяна на дневния ред с мотив, че сме били шест човека примерно е нарушение на правилата на работа на Обществения съвет. Аз предлагам да гласуваме, да нарушим ли правилата този път или по изключение с

първа и втора точка, както предлагате или да не ги нарушаваме. Това е резонното стандартно според мен определение какво трябва да правим. Припомням ви, че в миналото аз съм ви говорил за така нареченото мълчаливо съгласие, което го имаме от всички останали, които са написали, че нямат възможност да присъстват по една или друга лична причина или служебна причина. Основните материали, включително и дневния ред е получен преди един или два дни, получен е предварително и всеки който се е запознал не е реагирал. Очевидно е съгласен с това, което е дадено и е написано. Нека да гласуваме. Отлагаме ли тези точки първа и втора от предложения дневен ред или не ги отлагаме. Защото един мисли по един начин, друг по друг начин, гласуването е най-чиста работа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да, ще стигнем и до гласуване. Само исках да кажа, че това е проект за дневен ред и се е случвало в миналото да отлагаме точки, както и да добавяме нови.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Нека да гласуваме актуализиран дневен ред, с оглед на ситуацията първо в страната, второ и в нашия намален състав.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Гласуваме точка по точка.

Искаме ли първа точка, която е гласуване на оставката на Иванин Кънчов да бъде в дневния ред на днешното заседание?

Който е да бъде включена в дневния ред тази точка, моля да гласува.

Гласувал 2 „за“.

Не се приема.

Свилена Гражданска се включва в заседанието.

Който е първа точка да се отложи за следващото заседание, моля да гласува.

Гласували 6 „за“.

Приема се.

Втора точка автоматично се отлага за следващия път, защото е свързана с първа точка. Трябваше двете точки заедно да вървят, защото няма как преди да сме гласували първа точка, да гласуваме втора.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Предлагам да отиваме направо към трета точка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Следващото предложение е трета точка става първа, а четвърта точка става втора.

Първа точка става – Обсъждане и гласуване на позиция на ОС ЦИК относно хода на конституционното дело.

Втора точка става разни.

Който е за такъв дневен ред от две точки, моля да гласува.

Гласували 7 „за“.

Приема се единодушно.

Колеги преминаваме към обсъждане на позицията.

ИВА ЛАЗАРОВА: Моето предложение е тази позиция, отворено писмо, становище както искаме да го наречем, дори да бъде обсъдено сега, да не бъде публично, защото в този момент, в който последните два дни видяхме абсолютно безпрецедентна атака към Конституционния съд, така както е написано ще послужи само и единствено като допълнителен аргумент, всякаква хора на политическата сцена да го употребяват по абсолютно некоректен начин, за да се продължи риториката на която ставаме свидетели да бъдат унижавани конституционните съдии, да бъде поставена под съмнение тяхната работа. Ние вече сме надминали нивото на рушене на доверието в изборния процес. Тук вече става въпрос за говорене срещу демократичните институции.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Искам да кажа моето мнение, че независимо дали ще гласуваме или не днес е хубаво да поработим по него, защото има доста неща, които трябва да се редактират.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз съм на противоположно мнение, но не съм толкова смел да преценявам как политическата общност, Конституционния съд щял да прецени истината, която ние казваме. Да попитаме по следния начин. Има ли някой от тук присъстващите да е против някоя от констатациите, които са написани в този документ, който сме създали. Има ли някой да е против срещу нещо, което е написано там. Ако има нека да го заяви, ако иска да каже и мотивация. Има ли някой против?

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: В момента не мисля, че това е комуникацията, която искаме да излезе от Обществения съвет, когато има толкова голямо обществено недоверие в изборите. Аз не мисля, че тази партия, която е внесла това предложение има възможността да го наложи. Ако искаме да изразим това мнение, нямам нищо против, но не мисля, че това е момента.

ИВА ЛАЗАРОВА: Подкрепям Стоил Цицелков и казвам в отговор на Дончо Пачиков, има части в това становище, които не са доработени и има и такива, които практически са за съжаление неверни. Ако трябва да кажа за неверни, не е известно също така експертите да са получавали чувалите, нито им е било възложено да гледат по опис. Какво са гледали, ако не са гледали тези чували е моя въпрос. По отношение на това, че правим евала на Информационно обслужване след действията на Информационно обслужване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предлагам следния начин на работа. Да минем по текста и да го редактираме, а после ще решим дали да го гласуваме или да го отложим за известно време. Най-малкото ще имаме някаква своя позиция, дори и да не излезе официално, вътрешно между нас, уточняване на някакви позиции, за да знаят хората, които участват по медиите, какво да казват като позиция на Обществения съвет.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: аз с най-голямо уважение към Ива Лазарова като жена, като майка, като експредадател на Обществения съвет, но след като имаш бележки към определени пунктове, можеше досега да ги предложиш за корекция по някакъв начин, а не сега да изгубим часове на ред и не се знае докъде ще стигнем, за да може да ги коригираме докрай. Така мисля, че би следвало да бъде.

ИВАНИН КЪНЧОВ: Призовавам по-бързо да минем през този документ и после ще решаваме, дали ще го пускаме и къде ще го изпращаме.

ИВА ЛАЗАРОВА: аз съм съгласна с Дончо Пачиков, но малко по-рано днес казах на Надя Гологанова, искам да внеса малко яснота. Когато със Стефан Манов започнахме да пишем това писмо, това се случи миналата сряда, нещата не бяха ескалирали до тази степен и не бяхме видели панаирите, които се случват. Идеята беше Обществения съвет да каже, ако се бяхте вслушали в тази и тази стъпка, ако имаше повече прозрачност и т.н., нямаше да стигнем до това, от Информационно обслужване да ви питат, защо има разминаване в секции, има секции с нули и т.н. Моментата сега много бързо се промени и промени коренно цялата ситуация. Именно заради това, когато видях писмото с добавките и изслушах поредните дебати в Парламента, казах на Надя Гологанова, че считам че е добре и ще предложа да не гласуваме и да не работим по документа, който имаме до тук.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да не работим по документа или да го минем и да го редактираме, да стане в по завършен вид.

ИВА ЛАЗАРОВА: Както ти каза в самото начало, Стефан Манов, който се включи в основното писане, той също в момента отсъства. А Цветелина Пенева, която участва в него също отсъства. Дори да изменяме нещо, то би било само частично и не знаем, дали ще имаме съгласие от всички останали. От тази гледна точка, ако не го гласуваме няма смисъл да бързаме. Мнението ни е общо, ако имаше повече прозрачност да, ако имаше пресконференции или някакви съобщения на Конституционния съд щеше да има повече прозрачност. Нямаше да се задават тези въпроси. Ако бяха описали поне методологията, по която ще работят вещите лица нещата щяха да изглеждат по друг начин. Това са все неща около които ние се съгласяваме. Те са ясни, въпросът е да изчистим детайлите, които са допълнително вложени в съответния документ. Ако не го гласуваме и той не стане публичен, дали сега ще го правим или след три дни практически в момента няма значение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Искат ли някой от колегите да се изкаже по това, дали да гласуваме. Ще подложат на гласуване това, дали да работим по документа и да го приемаме днес.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: След два, три дни ситуацията ще е съвсем различна и този документ съвсем няма да е на място, защото ще има архивен смисъл.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Според мен е по-добре да го оставим документа за следващата седмица, защото в момента нещата се развиват много бързо. И дори да започнем сега да го гледаме ще трябва време за съгласуване и той няма пак да е актуален докато мине цялата процедура за съгласуване.

ИВА ЛАЗАРОВА: Присъединявам се към Свилена Гражданска.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: И аз смятам, че няма смисъл в момента да го обсъждаме по същество. Мисля, че можем в рамките на един параграф да изразим позиция за случващото се сега. Нещо от вида, че Общественият съвет призовава всички отговорни институции да се държат държавнически, отговорно и очакваме възможно най-бърза резолюция и публикуване на мотивите и базата, на която са взети тези решения. Мисля, че е нещо адекватно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Ще гласуваме.

Искаме ли днес да обсъждаме позицията и да я гласуваме днес или я отлагаме?

Който е за, това да стане днес, моля да гласува.

Гласували 1 „за“.

Против? Против 5. Въздържали се? Един въздържал се.

Приема се, че няма да обсъждаме и гласуваме днес.

При това положение днес няма да обсъждаме документа.

Имаме предложение на Стоил Цицелков да направим някаква кратка позиция и да формулираме в духа, в който той предложи.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това което Стоил Цицелков предлага, аз го смятам за дипломатично. Хем имаме позиция, хем никой не обиждаме, хем демонстрираме някаква активност. След като Общественият съвет е в такова настроение да се снишим, нека го направим по този начин. Понеже това е идея на Стоил Цицелков и смятам той, ако приеме да формулира едно или две изречения, да ги изпрати на Надя Гологанова и без повече обсъждания да ги изпратим където намерим за добре.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Приемам. Разбира се, че мога да ги напиша, но за съжаление не съм на компютър. Идеята ми е, че в момента виждам една безпрецедентна атака срещу институциите в страната, не само ЦИК, а и лични атаки. Ние сме Обществен съвет и искаме някаква нормалност в тази страна. Напротив не мисля, че се снишаваме. Аз вчера това, което гледах в Парламента, всъщност само ЦИК изглеждаха адекватни и знаеха за какво става дума. Депутатите демонстрираха, че те не разбират как работи Република България. За мен е абсурдно. Длъжни сме да излезем с нещо и да кажем, оставате на хората, които разбират от избори да си свършат работата. Очакваме от тях да излязат със своите мотиви. Не може всеки с някакви свои усмотрения публично да излиза.

ИВА ЛАЗАРОВА: Аз също искам да допълня, че не става въпрос за някакво снишаване, а става въпрос за здрав разум в който организации, които се занимават с гражданска активност, правов ред и защита на демократичните ценности практически излизат за да защитят демократично избрани институции. В лицето на Конституционния съд, не защото ние не искаме да посочим грешките, което правим от самото начало с това отворено писмо, а защото сега посочването на някого и грешките, които е направил ще налят вода в мелниците на всички популисти, за които стана ясно днес и вчера, че дори не знаят какво са предлагали в Изборния кодекс.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да не влизам в личен спор с Ива Лазарова, но само да попитам, кои институции според теб са демократично избрани в България. Всички са избран по партийна линия и ние продължаваме да страдаме от това.

ИВА ЛАЗАРОВА: Това е представителна демокрация, ние сме предали властта на хората, които сме избрали в Парламента и останалите институции са функция на това, че ние сме избрали народни представители, които да ни представляват. Аз не съм съгласна, че хората които съм избрала по един или по друг начин действат, но да съм мислила на 27 октомври.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: В такъв случай, ако искате под някаква форма да защитаваме Конституционния съд, какво не ви харесва втората част на позицията. Можем да махнем първата част и да излезем с втората.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Аз само да отворя една скоба, в никакъв случай не искам да защитавам Конституционния съд. В момента искам да защита правото на демократично и законно избрани институции, да си вършат работата непрепятствано от когото и да било, най-вече от хора, които действително демонстрират, че не познават правовия ред.

ИВА ЛАЗАРОВА: Да напишем един документ и да си дадем срок до утре на обяд, който да излезе след обяд, след като всички по имейл са се съгласили и това да бъде позиция на Обществения съвет, която знаем, че ЦИК няма да качи на страницата си и е наша лична позиция, която качваме на фейсбук страницата си. Затова няма никаква необходимост от гласуване, защото ние по вътрешните си правила, които сме използвали назад във времето, както всички знаете много по-добре от мен, сме съгласували този текст, имаме коментари, съгласили сме се и решаваме на свободната си фейсбук страница да го публикуваме като позиция на Съвета.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: В такъв случай го формулираме така. Гласуваме, че ще изготвим кратка позиция в защита на демократичните ценности и ще бъде изпратена по имейл късно вечерта от Стоил Цицелков. Редакция ще се приемат утре до 11.00 часа. В 12.00 часа ще изпратя окончателен вариант с всички получени редакции и до 13.00 часа ще се гласува, ако повечето организации гласуват за, ще бъде публикувано на фейсбук страницата на Обществения съвет и може да бъде изпратено и до ЦИК за сведение.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Защо не го изпратите на медиите или на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Първо гласуваме, че така ще постъпим.

Който е за, моля да гласува.

Всички са за.

Приема се.

Да го пускаме ли това по медиите или само на фейсбук?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Защо да не го пуснем на медиите?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: След като бъде изработено ще решим дали да го изпращаме до медиите. Това ще е отделно второ гласуване, дали да бъде изпратено до медиите.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да вземе принципно решение, това което създадем като документи, всичко да бъде изпращано на медиин, на Народното събрание, на Президентството и на който се полага. Защо всеки път трябва да гласуваме едно и също нещо, което е стандартно да бъде така, а иначе ние не сме Обществен съвет, а сме нелегален съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Защото всеки път изпращаме до различни институции различни неща.

Стигаме до точка р а з н и.

Имахме покана от Комисията по конституционни и правни въпроси да се включим в работна група по Изборния кодекс. Тя е отправена както към Обществения съвет, така и към няколко от организациите членки на Обществения съвет, тези които са изпращали становища до 14 февруари с мнение по текстовете по новите предложения по Изборния кодекс.

Вчера присъствахме няколко души от Обществения съвет. Бяхме аз, Ива Лазарова и Цветелина Пенева. Вчерашното заседание имаше организационен характер. Не се стигна до обсъждания по същество.

Следващото заседание ще е във вторник след обяд, работна група към Комисията. Ако някой от вас има някакви предложения извън това, което вече го имаме в становището на Обществения съвет и извън становищата на организациите, които ще изложим или изцяло или основни части от тях, ако се срещате за още нещо, което може да предложим, мисля че има такава възможност, ако го изпратим до понеделник сутринта или на обяд.

Първо, ако искате прегледайте старото становище на Обществения съвет, което е от 13-ти или 14 февруари и допълнителното по чл. 55 и ако имате още някакви идеи, може да ги изпратите. Колегите, които участват могат да ги изложат.

Второто писмо, което имаме беше от Комисията към Народното събрание, Комисията за електронно управление и информационни технологии, които ни канеха, ако искаме някои от нашите организации да се включат в техния Обществен съвет към тяхната комисия, който в момента се създава. Бях ви писала, имахме срок до понеделник на обяд, ако някой иска да участва или се чувства компетентен в тази сфера. Никой не се отзова. Така че отговорих в този смисъл, в който ви бях написала. Ще ви препратя писмото да го видите. Отговорихме в смисъл, че това не е сферата в която са основните интереси и компетентности на нашите организации. Имаме някакъв допир с нея в сферата на изборите, до машините, законодателството в тази връзка, работата

на Информационно обслужване, видеонаблюдението и бихме се включили при тях на отделни заседания като гости, когато обсъжданията на тяхната проблематика има връзка с изборния процес, а не като постоянни членове. Ще ви изпратя писмото. Това е основното по точка разни.

Стефан Манов се включва.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: По повод на това становище, което решихме, че не е момента да публикуваме, за да не бъде тълкувано повратно като заемане на страна, понеже различни текстове извадени от него в контекст могат да кажат, Общественият съвет каза това, което не се е случвало. За да не стоим мълчаливо, все едно не виждаме какво се случва в тази безпрецедентна ситуация, предлагам едно изключително кратко становище, което от името на Обществения съвет призоваваме тези държавни институции да бъдат оставени да работят на спокойствие и да спазват правовия ред. В този ред на мисли да изразим нашата позиция за това, че очакваме първо бърза резолюция за резултатите на изборите. В най-скоро време призоваваме това, което сме правили преди, когато се публикуват мотивите да бъдат публикувани и всички факти и обстоятелства от всичките проверки, които са довели до тези решения. Една ясна гражданска позиция на организации, които се занимават с наблюдение на изборите, каквато за мен стандартно се прави. Мисля, че това може да стане много кратко. Мога да напиша два параграфа в този дух.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Имам два момента, на които искам да обърна внимание на новия ни председател. Аз такива писма от тези комисии не съм получавал, може би нещо е станало с моята поща. Очаквам както сме се разбрали по принцип, да бъдат изпращани веднага, а не след ден, два когато бъдат направени и отговорите. Защото отговорите са свързани със съдържанието на писмата.

Вторият момент е, че забелязвам някаква тенденция за въвеждане на нови правила в работата на Обществения съвет без да са гласувани. Току беше съобщено, че ако гласуват осем или повече организации ще бъде прието еди-какво си. Има правила по тези въпроси. Да ги спазваме, защото нарушаването на правилата води до хаоса, в който се намираме в момента. Който хаос е създаден от любимия ни демократично избран съд, няма да казвам кой.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Имейла с двете Писма е изпратен в петък. Предишния ден сме ги получили, срока за отговор беше до понеделник. Аз ви бях дала срок вие да се изкажете до понеделник на обяд, който иска да участва в едната комисия, или в другата комисия, ако иска също да участва организацията. Не вярвам да не си го получил, тъй като са ми първите пъти в които изпращам имейли, проверявам име по име, дали всеки го има в списъка на имейла и предполагам, че е получено. Колкото до отговора, който ние писахме не съм го изпратила, за което се извинявам. Единият отговор е ясен на едната Комисия, че изпратихме две имена. Може би и него ще ви го препратя.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Дончо Пачиков би трябвало да си го получил в петък 7 март в 10.24 часа на имейла.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Колкото за желанието ми утре за позицията да гласуват осем организации, при условие, че не вземаме решение на редовно заседание и при условие, че сме 15 организации, за мен единствения начин да го чувствам като решение на Обществения съвет е, ако са гласували поне 8 или повече организации. В противен случай, ако са по-малко от осем организации, може би трябва да излезе като решение от организациите, защото не е на редовно заседание и може да се оспорва от всеки.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз съм предлагал в такива случаи писмото да бъде подписано не от Обществения съвет, а от организациите, които са го подкрепили.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Ако се наложи ще го направим, но тъй като днес гласувахме, че ще подходим по този начин и ако повечето организации се включат и го подкрепят ще го направим.

Някой друг иска ли да се изказва в точка разни?

СТЕФАН МАНОВ: За точка разни може би сте го споменали, че писмото, което сме изпратили до ЦИК с така наречените логистични въпроси, които предишния път приехме, не е докладвано, отложено е, когато обстановката е по-малко напечена. Поне това се чу от онлайн излъчването на ЦИК.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Изпратих четири имейла до ЦИК. Едното е по логистичните въпроси, другото е, че днес ще имаме заседание. Тъй като при тях беше много сложна обстановката последните дни казах, че единственото което е спешно е това за днешното заседание, за да можем да го проведем. Другите могат да се отложат с няколко дни, защото не са толкова спешни. Може би господин Томов ще каже.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Във вторник и днес, ЦИК взе решение да се докладват само най-спешните преписки, заради кризата с изпълнението на определението на Конституционни съд. Предполагам, че утре ще имам възможност да докладвам трите писма, които не съм докладвал. Действително трябваше да се съобрази с това общо решение на комисията.

СТЕФАН МАНОВ: Относно евентуална позиция на Обществения съвет. На времето имаше един виц при социализма, какво е партиен работник. Един снажен, млад силен мъж стои на брега на една река и вика на течението – Давай, давай! Тоест ненужен човек. Значи ние да напишем една позиция, в която да напишем, давайте, свършете си работата.

Не виждам смисъл, освен ако нямаме абзац, в който припомним ролята на Обществения съвет в превенция на хаоса, в който сме. Този абзац може да бъде – Общественият съвет припомня, че още в своя открита позиция в началото на декември призова за пълна прозрачност на процеса, с цел постигане на максимално доверие, с участие на наблюдатели, включително в етапа на работа на експерти. Защо да си крием тази позиция. Тя беше казана днес и от пленарната трибуна, бяхме цитирани като пример, макар и неточно цитирани, защото очевидно са чели по диагонал, какво сме предложили. Да не пишем тази дълга позиция, за която съм си загубил пет часа в неделя да я подготвям. Защото аз не пиша на телефон, а обмислям и сравнявам

десетки числа, номера на протоколи и т.н. Не съм съгласен да хвърля в кошчето такъв труд. Да не слагаме допълнителни лопати с пръст на ковчега на Конституционни съд, но защо да се крием от това, което сме предупредили съвестно още преди четири месеца.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Ще си позволя първо аз да кажа нещо, по повод на тази позиция. Според мен част от ситуацията възникна поради непознаване на работата на Конституционния съд. Както всички казват липса на прозрачност. Но дори минималната прозрачност не се познава. Конституционният съд по това дело има досега, ако не се лъжа пет определения. Ако Народното събрание ги познаваше и ако ЦИК ги познаваше и експертите ги познаваха, защото явно експертите като са работили до 10-ти януари са си свършили работата и след това не са следили определенията на Конституционния съд от 21 януари или от 17 февруари и т.н., щяха да знаят, че Конституционния съд е абсолютно в течение на това, че липсват чували, че липсващите чували са 14 плюс един, общо 15, които те от средата на януари ги издирват или липсващи чували или липсващи бюлетини в чувалите. Това издирване продължава две седмици или три. В резултат получават десет чувала и четири отказа от четири кмета, които са изброени кои са. Те казват, че нямат други документи и материали, които могат да предоставят на Конституционния съд, освен вече представените в края на ноември. Не ми е ясно какво повече може да се иска от Конституционния съд да прави в тази връзка с тези секции, които са с нули или с частични нули. Той два пъти ги е търсил тези чували. От някои секции ги е получил. Каквото е получил е обработил. Другите липсват. Аз това бих го казала и го бях написала във втората част на тази позиция.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Аз съм съгласен със Стефан Манов, че трябва да напомним какво правим. Това няма никакъв проблем да го включим, защото то е напълно в духа на едно отговорно държавническо поведение, защото винаги сме се държали така и мисля, че и сега можем да напомним, че ние сме последователни и винаги сме се борили за прозрачност, за разлика от прокуратурата, която се сети в последния момент, че има нещо по изборите. Ние много отдавна повдигаме тази тема, говорим за конкретни неща. Да, може това да го включим. Звучи ми много разумно.

По повод на този твой труд, това дълго становище, аз не мисля, че трябва да го замитаем. По скоро мисля, че в момента може да бъде използвано повратно. Допълнително в тази информационна каша на тема избори, не мисля че това е дневния ред по темата избори на обществото. Това беше идеята.

СТЕФАН МАНОВ: Приемам. Това което исках да репликирам добронамерено, Конституционния съд безспорно е направил усилия. Конституционният съд е показал много ниско качество на организационна работа, защото самите определения на Конституционния съд са пълни с грешки. Просто са грешни. В самите определения на Конституционния съд, самият Конституционния съд не може да раздели сламата между две магарета, задача едно и задача две. И когато казва, че е прегледал 1777 секции минус 9 в определението от 26 февруари, това не е вярно. И когато Конституционния съд казва, че му липсват четири

чувала и дава от кои села са тези четири чувала, това не е вярно. Тези чували не липсват. Доказателство за това е, че за тях има таблица, която Информационно обслужване е сканирала. Таблица в която няма нули, пълни нули. Има нули само за хартията или само за машината, но не е пълна нула, като наистина липсващ чувал, какъвто е случая с една единствена секция. В една единствена секция липсва чувала изцяло. Това е секция № 27070016. Това е единствено доказаната липсваща секция, на чувал от секция.

Другата секция с нулиране от „Триадница“ 234610009, тя не е с липсващ чувал, тя е с грешен чувал с канцеларски материали.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: С два чувала е.

СТЕФАН МАНОВ: Другите пет секции, те не са с пълни нули. За да не са пълни нули, нещо е дошло. А Конституционният съд твърди, че има четири секции, които не са дошли. Аз съм ги гледал една по една от техните определения. Конституционният съд бърка в определенията си номерата на секциите размествайки числа. Мога да ви ги покажа още сега. Това е слаба организация на най-обикновена статистика на 1000 числа, което ежедневно прави всяка една нормална фирма, в която се разбъркват данни. Тази методична слабост излагания на Конституционният съд е днес причината за този мега скандал. Няма какво да го замитаем под килима. Да не слагаме още една лопата пръст върху трупа, съгласен съм, но нека да остане в протокола на Обществения съвет на ЦИК, че Конституционният съд подходи абсолютно безотговорно в първоначалния масив от 1777 секции по задача 1 и 441 секции по задача 2. Още в началото неправителствената организация ОЧИ показва дублираните секции, показва грешките и несъществуващите секции. Тази статия е във вестник „Дневник“. Вместо Конституционният съд да си изчисти базата данни в окончателното определение, те говорят за пет повторени секции в задача 2 при положение, че са 16 повторени секции в задача 2 спрямо задача 1. Това ли е качествена работа на една база данни. Това е скандал. Трябва Информационно обслужване да ни извади 11 повторени секции в плюс, спрямо петте гласувани с определението от 26 февруари сам си е хванал. Как да го замета това нещо?

Ако си бяха направили една база данни, да извикат един стажант, студент по информатика да им я класира, да я изчисти. И направиха две безсмислени задачи. Защо в едните ще вадиш само действителните бюлетини, а в другата само недействителните. Като извадиш от едните едното и добавиш до другото стана кашата. Базисно неразбиране на елементарна работа с база данни. А членове на Централната изборителна комисия и бивши председатели отидоха и си свършиха работата като мърлячи. Не ме интересува другия какво е направил, точно това е, мърлячи.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: С така изложените от Стефан Манов аргументи, макар и много емоционално, всъщност с толкова много аргументи и конкретика, напълно подкрепям, че Общественият съвет трябва да говори по това. Не се бях запознал

с всички детайли, това което може да коментираме като нередности и неточности, подкрепям Стефан Манов, сме длъжни да го направим, независимо кой е участник в процесите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Искам само две неща да допълня. Софийската секция от „Триадница“ са получавали два пъти чували от нея и двата пъти не е имало бюлетини в тях. Тя е с пълните нули. Единият път през ноември с всички останали и втория път в края на януари или началото на февруари.

СТЕФАН МАНОВ: Два пъти са получили един и същи чувал.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Като търсят 14-те секции за допълнителни материали, получават обратно десет чувала и четири отказа. В десетте чувала я има тази секция. Първият път са получили чувала с ножицата, остатъците от хартията за машинно гласуване, ролки и друго което е имало. А втория път не знам какво са получили в чувала, но явно пак не е имало бюлетини. Вторият път са броили самите конституционни съдии, защото експертите към този момент са били приключили работата си и експертите не са в течение на това обстоятелство и не можаха днес да го обяснят на Народното събрание.

СТЕФАН МАНОВ: Да ви кажа на тези, които са пред компютрите. Вижте какво пише. Вестник „Дневник“ на 28 ноември, 48 часа след като Конституционния съд е излязъл с определение 1777 секции за повторно преброяване, нито са 1777, нито са секции. Вижте дублиранията и какво пише отдолу. Това показва проверка на Обединението за честни избори, чийто член е нашия колега Стоил Цицелков. На 28 ноември една НПО може да покаже на Конституционния съд дублиранията си, а те до 26 февруари не могат да ги изчистят и ги изпращат на ЦИК с 16 дублирани секции, от които 5 са ги усетили, но 11 са ги пропуснали. Искам да кажа, че не могат да правят елементарно изваждане 1777 минус 7 са го написали 1768 накрая, че остават. Разбирате ли за какво говорим. Това който си го е дробил, да си го сърба сега.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз искам да обърна внимание на уважавания от мен Стефан Манов. Не може така да се изказваш против една демократично избрана институция като съда. Днес написах последната ми статия – Цирк, с още няколко добавки към самото заглавие.

Една социологическа агенция в България прави допитване до 1000 и няколко човека, получава някакви мнения и казва, това е мнението на България. Ние сме за еврото, ние сме против Русия. Този съд е направил тест на 2000 случая, като казва, че 47 процента, близо 50 процента са със много грешки. Знаете ли какво означава това. Чували ли сте за думата естраполяция, това е математически термин и това е предсказване в бъдещето на развитието на някакво събитие, когато имате минало от събитието. Това означава, че ако в България се направи проверка на всички секции, ще се окаже, че 50 процента са със сериозни грешки. За какво говорим. Тази демократично избрана институция трябваше да помисли за постановяването на пълно касиране

на изборите. Взе някакви частични резултати, въведено, създаване на някакви изкуствени скандали с някакви изчезнали бюлетини, които нямат особено тегло, 700 ли са и едва ли могат да имат някакво крайно тегло в крайния резултат особено.

Помислете си кои хора са така наречените експерти, ние ги наричаме вещи лица, в Конституционния съд. Те в последните 25 години не са били нито в РИК, нито в СИК, нито някъде в изборните процеси. Те си нямат представа за какво става въпрос на тези изборни процеси. И това което съм отбелязал в поправките и допълненията към документа на Стефан Манов и на Надя Гологанова и на Цветелина Пенева е, че тези хора няма как да са експерти. От не експерти какво можеш да очакваш, ето това очакваш, което виждаме в момента.

Аз абсолютно поддържам Стефан Манов, а след като и Стоил Цицелков се запозна с подробности, които Стефан Манов разясни, може би си следва да си върнем нашата втора точка, която беше трета, а след това стана втора, защото ситуацията е точно такава каквато е. Нека кой каквото си е надробил да си го сърба, защото ако постоянно така им прощаваме, отиваме към все по-пълна демокрация, за която във Франция Стефан Манов може да ни каже подробности, няма да го питаме точно сега, че тази демокрация отива към диктатура.

Дали като Обществен съвет не би следвало да вземем някаква позиция, макар и не крайна за ситуацията в Румъния, за ситуацията в Германия, ситуацията във Франция, ситуацията в Молдова, тъй като там се наблюдават подобни процеси, не едни и същи може би, но по някакъв начин са достатъчно близки. Аз много започвам да споря, има ли демократични институции и кои са те, ако има все пак някой да ми каже. Тази институция е демократична и всичко там е наред и няма никакви проблеми. Представяте ли си какво значи да отмените избори проведени в Румъния.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Искам да кажа, че някои от вещите лица, както официално се наричат тези 18 експерти, съвсем доскоро бяха двама от тях председатели на ЦИК.

По същество за документа, смятам че с това трябва да излезем с тези разкрития и обръквания, мърлящина, за която Стефан Манов ни разказа, не знам как да го нарека по друг начин. Мисля че за да е балансирано трябва да извадим проблемите и на прокуратурата. Предлагам за да не бавим процеса, да не го усложняваме, може би да излезем и да кажем, че това е серия от мнения, от становища, че това не е нашето пълно становище по този процес, а е някаква част и публикуваме това днес. Това е според мен един начин да избегнем едно такова дълго протакане и да бъдем обвинени, че сме пристрастни. Според мен няма невинни в това. При всички случаи липса на комуникация на наблюдаване на целия процес.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Връщаме ли се на идеята, че утре взимаме едно кратко становище, което прави Стоил Цицелков един, два абзаца, Стефан Манов също един-два абзаца, за които той говори и утре излизаме с кратка позиция. А голямата позиция я доразработваме, доредактираме и излизаме примерно след една, две седмици с нея, когато се поуспокоят нещата, за да не „наливаме масло в огъня“. Пак ще я има нашата експертиза, но няма да е точно в пиковия момент.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Много разумно предложение според мен.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Стефан Манов съгласен ли си на такъв вариант.

СТЕФАН МАНОВ: Да. Аз днес, утре и в други ден съм абсолютно в невъзможност да работя по редакции, така че няма как да стане. Утре съм в командировка в Париж.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Закривам заседанието.

/ Закрито в 17 часа и 30 минути /

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Надежда Гологанова

Стенограф:

Силвия Михайлова